

The background is a painting of a landscape. At the top, there are dark, textured leaves. Below them, a woman in a white dress is seen from behind, walking away in a field. In the foreground, there is a bright yellow flower. The overall style is painterly and somewhat somber.

ΓΙΩΤΑ ΦΩΤΟΥ

Το δάκρυ του κρίνου

Ε Π Ρ Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το δάκρυ του κρίνου**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Γιώτα Φώτου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελεύθερος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Γιώτα Φώτου, 2010
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2010

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2010, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-453-717-4

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΓΙΩΤΑ ΦΩΤΟΥ

Το δάκρυ του κρίνου

Στον Στέλιο

Πρώτο μέρος
Το αίνιγμα του λόφου

Στις εννέα και πέντε πρώτα λεπτά, τα μεγάφωνα του αεροσκάφους που είχε απογειωθεί τα χαράματα της Τετάρτης της 2ης Απριλίου του 2008 από το Λονδίνο με προορισμό τη Θεσσαλονίκη καλούσαν τους επιβάτες να ετοιμαστούν για την προσγείωση. Η κοπέλα με το μάλλινο μοβ πουλόβερ άνοιξε τα μάτια της αγουροξυπνημένη. Έριξε μια ματιά στο ρολόι της. Πότε είχαν περάσει κιόλας τρεις ώρες; Τεντώθηκε ελαφρώς κοιτάζοντας τις ενδείξεις που έδινε το μόνιτορ πάνω από τη θέση της. Ήδη είχαν κατεβεί αρκετά χαμηλά. Έδωσε τη ζώνη και στη συνέχεια άνοιξε τη μαύρη τσάντα που βρισκόταν στα πόδια της βγάζοντας ένα μικρό καθρέφτη. Έσιαξε με τα χέρια της τα καστανά μαλλιά της· το κούρεμα που χρυσοπλήρωσε πριν από δυο μέρες στο πανάκριβο κομμωτήριο της οδού Μποντ δεν είχε αλλάξει στο παραμικρό την εικόνα της. Καλύτερα έτσι. Δε θα επωμιζόταν για μήνες μια στιγμή ανασφάλειας. Στιγμή ήταν και έφυγε.

Πέρασε στα χείλη της ένα αχνό ροζ λιπ γκλος, παρατήρησε λίγο ακόμα το είδωλό της στον καθρέφτη –ο τρίωρος ύπνος είχε εξαφανίσει τους μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια της– και στη συνέχεια σχεδόν κόλλησε το πρόσωπό

της στο μικρό παράθυρο. Το ατσαλένιο ασημόγκριζο πουλί είχε γείρει ελαφρώς το ράμφος του βουτώντας μέσα στα σύννεφα. Λίγα λεπτά αργότερα βρέθηκε να κάνει κύκλο πάνω από το Θερμαϊκό και τη νύμφη του, που εκείνη τη στιγμή φορούσε ένα χρυσοκίτρινο πέπλο. Ενάμιση χρόνο πέρα δώθε Αγγλία-Ελλάδα και αυτή ήταν η πρώτη φορά που έβλεπε τη Θεσσαλονίκη από ψηλά. Πάντα επέλεγε τις πτήσεις για Αθήνα. Βόλευαν στην ανταπόκριση με το νησί της, τη Λέσβο.

Αχ, η Μυτιλήνη! Η μάνα της να φέρνει το πρωινό στο κρεβάτι, οι αδελφές της να κανονίζουν βραδινό πρόγραμμα στα μπαράκια, καφεδάκια με φίλους, περίπατοι στο γιαλό... Της είχαν λείψει όλα τόσο πολύ, κι ας είχε περάσει μόνο ένα τρίμηνο από την τελευταία επίσκεψή της. Θα έκανε ό,τι ήταν να κάνει στη Θεσσαλονίκη –πόσο θα της έπαιρνε, άραγε, δυο τρεις μέρες; Έτσι της είχε πει εκείνος ο δικηγόρος– και στη συνέχεια θα είχε ένα πενθήμερο στο νησί. Κι αργότερα, το Πάσχα, πάλι στο νησί θα ήταν. Κι αυτή η Μερόπη δεν μπορούσε να πεθάνει είκοσι μέρες αργότερα; Θα είχε κάνει την παρουσίαση στη σχολή και θα ερχόταν μια κι έξω για το Πάσχα. Τα άλλα θα μπορούσε να τα παραβλέψει, αλλά την παρουσίαση όχι. Έπρεπε να είναι πίσω στο Λονδίνο σύντομα.

Το αεροσκάφος είχε κατεβεί τώρα ακόμα χαμηλότερα. Η κοπέλα εντόπισε τα τείχη στην Άνω Πόλη, αναγνώρισε τον Λευκό Πύργο, την πλατεία Αριστοτέλους με τα νεοκλασικά κτίριά της, είδε κάπου εκεί και τον εαυτό της στην ηλικία των εννέα ετών με ένα φλιτζάνι σοκολάτα βιενουά εμπρός της. Να ήταν την τελευταία φορά που είχε επισκεφτεί τη συμπρωτεύουσα; Μπα! Το τελευταίο ταξίδι δεν περιελάμβανε βόλτες στην Αριστοτέλους. Έγινε όταν εκείνη

ήταν έντεκα... ή μήπως δεκατριών; Δε θυμάται πολλά από εκείνο το ταξίδι, παρά μόνο το θυμό της. Τίποτε άλλο. Ένα θυμό που κράτησε περισσότερο από δέκα χρόνια. Που ίσως κρατάει ακόμα...

Είκοσι λεπτά αργότερα, τυλιγμένη σε ένα λευκό πανωφόρι, έμπαινε στην αίθουσα αναμονής σπρώχνοντας το καροτσάκι με τις αποσκευές. Περνώντας τη μεγάλη δίφυλλη πόρτα στάθηκε αμήχανη κοιτάζοντας γύρω της. Πώς, στο καλό, θα τον αναγνώριζε εκείνον το δικηγόρο;

Κάποιοι ταξιδιώτες, ζαλισμένοι από το ταξίδι, κοντοστέκονταν για λίγο και στη συνέχεια ορμούσαν προς την έξοδο. Άλλοι πάλι έπεφταν στην αγκαλιά συγγενών και φίλων που είχαν έρθει για να τους υποδεχτούν με αγκαλιές, φιλιά και ζωηρά καλωσορίσματα. Η κοπέλα έκλεισε για λίγο τα μάτια της απολαμβάνοντας το τραγούδι της μητρικής της γλώσσας. Μμμ! Τελικά δεν έκανε κι άσχημα που συναινεσε σε αυτό το απρόσμενο ταξίδι. Το σιχάθηκε και το Λονδίνο, και το πανεπιστήμιο, και τους κρύους τους Άγγλους. Μια χαρά έκανε και ήρθε. Ίσως μάλιστα θα έπρεπε να είχε ταξιδέψει νωρίτερα στη Θεσσαλονίκη. Να έπαιρνε την απόφαση μόνη της, να προλάβαινε... Α, όχι! Δε θα φόρτωνε τώρα στον εαυτό της ευθύνες. Δεν έκοψε εκείνη το δρόμο! Η Μερόπη τον είχε κόψει.

«Η δεσποινίς Γεθσημανή Μακρή;»

Ο κοστούμαρισμένος πενηντάρης με την γκριζα γραβάτα και τα γυαλιά μυωπίας που εμφανίστηκε μπροστά της είχε πάρει πένθιμο ύφος.

«Μένη», διόρθωσε η κοπέλα προσπαθώντας παράλληλα με ένα ελαφρύ βήξιμο να επαναφέρει τον σωστό τόνο στη βραχνιασμένη από την πολύωρη σιωπή φωνή της. Ο άλλος έδειξε να μην καταλαβαίνει τι του είπε.

«Παρακαλώ;» έκανε.

«Μένη με φωνάζουν όλοι, εκτός από τη μακαρίτισσα βέβαια. Εκείνη επέμενε να με προσφωνεί πάντα με το βαφτιστικό μου όνομα. Εγώ το σιχαίνομαι».

Ο άντρας έβγαλε έναν αναστεναγμό ανακούφισης. «Α, μάλιστα. Τώρα κατάλαβα. Είμαι... είμαι ο δικηγόρος Νίκος Μπούρας. Αυτός που σας τηλεφώνησε. Βλέπετε, δεν έχουμε γνωριστεί και φοβήθηκα ότι πλησίασα λάθος άτομο». Ένα διστακτικό χαμόγελο φάνηκε στις άκρες των χειλιών του αλλά αμέσως μετά το πρόσωπό του πήρε πάλι σοβαρή έκφραση. «Τα θερμά μου συλλυπητήρια, δεσποινίς Μένη. Εξαιρετική γυναίκα η αείμνηστος».

Α, ναι, θα έπρεπε να παριστάνει την τεθλιμμένη συγγενή. Ποιο ύφος έχουν οι πενθούντες; Πού να ξέρει;

«Ευχαριστώ». Του έσφιξε το χέρι που της άπλωσε κοιτάζοντάς τον κατάματα. Έδειξε αμήχανος. Προφανώς... το ύφος της δεν ήταν ακριβώς πένθιμο. Κατά τα άλλα, φαινόταν συμπαθητικός τύπος και της θύμιζε κατά κάποιον τρόπο τον πατέρα της.

«Είχατε καλό ταξίδι;»

«Μια χαρά ήταν το ταξίδι, κύριε Μπούρα. Για να πω την αλήθεια, κοιμόμουν καθ' όλη τη διάρκεια της πτήσης. Δεν κατάλαβα πότε φτάσαμε. Χθες, ξέρετε, έτρεχα όλη μέρα με τις ετοιμασίες. Το... γεγονός με αιφνιδίασε, αν και δε θα έπρεπε. Γνώριζα την κατάσταση της νονάς μου αλλά δεν είχα βάλει στο μυαλό μου ότι θα έπρεπε να ταξιδέψω για... την κηδεία της. Ναι! Αιφνιδιάστηκα και δεν ήξερα τι να πρωτοκάνω! Έπρεπε να τακτοποιήσω κάποια θέματα με τη σχολή μου –ευτυχώς έχω το περιθώριο να απουσιάσω κάποιες μέρες–, με το σπίτι... Πάντως, ευχαριστώ για όλα. Δεν ήταν ανάγκη να μπειτε σε τέτοιο κόπο.

Θα ερχόμουν έτσι κι αλλιώς. Άλλωστε, έπρεπε να έρθω».

Αυτό ήταν ψέμα. Εάν εκείνος δεν είχε κλείσει το εισιτήριο, εάν δεν είχε φροντίσει όλες τις λεπτομέρειες, η Μένη δε θα βρισκόταν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα.

«Έντολές εκτελούσα, δε χρειάζεται να με ευχαριστείτε. Τη δουλειά μου κάνω. Και σας καταλαβαίνω. Κανένας δεν είναι προετοιμασμένος για τέτοιες καταστάσεις. Πόσο μάλλον ένα κορίτσι στην ηλικία σας. Δε θα ήταν λογικό να σας απασχολούν τέτοια θέματα. Εσείς διανύετε την καλύτερη περίοδο. Σπουδές, φίλοι...» άρχισε να φλυαρεί ο δικηγόρος, σηκώνοντας τη μεγαλύτερη από τις δυο βαλίτσες της. «Πώς είναι λοιπόν το Λονδίνο, δεσποινίς Γε... Μένη;»

Να και η γνωστή ερώτηση. Έδωσε τη γνωστή απάντηση. «Όπως πάντα. Συννεφιασμένο».

Βαριόταν αυτές τις κοινοτοπίες, εξακολουθούσε να νυστάζει και ήθελε απελπισμένα έναν ελληνικό καφέ. Τα μάτια της έψαξαν γύρω. Δεν μπορεί, κάπου θα έχει μια καφετέρια το αεροδρόμιο. Ο δικηγόρος μάλλον κατάλαβε. Την οδήγησε στον τελευταίο όροφο του κτιρίου. Ο χώρος μύριζε φρεσκοκομμένο καφέ και ψημένα μήλα. Οι τεράστιες τζαμαρίες κοιτούσαν προς τον αεροδιάδρομο. Κατευθύνθηκε στο πρώτο άδειο τραπέζι που είδε μπροστά της.

«Παρακαλώ, από δω», τη σταμάτησε ο δικηγόρος υποδεικνύοντάς της ένα τραπέζι στα δεξιά όπου καθόταν ένας άντρας γύρω στα τριάντα. Εκείνος, μόλις τους είδε, σηκώθηκε να τους υποδεχτεί.

Ώστε θα είχαν και παρέα; Κι από ό,τι έβλεπε... αρκετά ενδιαφέρουσα παρέα!

«Καλώς τη Γεθσημανή», είπε ο νεαρός χαμογελώντας ζεστά.

Ψηλός, μελαχρινός, σκούρα μάτια, σικάτο γκρι σακάκι,

τζιν παντελόνι, μαύρο T-shirt και ακριβό αντρικό άρωμα, από εκείνα που ελκύουν τις γυναίκες, όπως έλεγε η διαφήμιση. Τέρμα η κούραση, τέρμα και η νύστα, ευτυχώς που οι μαύροι κύκλοι της είχαν εξαφανιστεί, ευτυχώς που είχε επιλέξει να φορέσει το κολλητό τζιν και το μοβ μπλουζάκι, συνταγή δοκιμασμένη και σίγουρη.

«Γνωρίζομαστε;» τον ρώτησε. Το πρόσωπό του δεν της έλεγε τίποτα.

«Μμμ, περίπου. Είχαμε συναντηθεί δυο τρεις φορές πριν από δεκαπέντε, μπορεί και είκοσι, χρόνια».

Τόσο καλά!

«Δηλαδή, όταν ήμουν τριών χρόνων; Ίσως και μικρότερη! Ε, τότε δικαιολογούμαι που δε σας θυμάμαι».

«Αντώνης Πάσχος», συστήθηκε ο νεαρός. «Είμαι εδώ για... τον ίδιο λόγο».

«Γνωρίζατε τη nonά μου; Είστε συγγενής;» Είχε η nonά της τέτοιο συγγενή και εκείνη το αγνοούσε; Τόσα χρόνια που είχε να τη δει, ακόμα και την ίδια είχε ξεχάσει, πόσο μάλλον τους συγγενείς της.

«Ας πούμε προστατευόμενός της».

Προστατευόμενος; Αυτό τώρα πώς να το ερμηνεύσει; Εκείνος διάβασε την απορία της.

«Θα τα πούμε στο δρόμο. Θα ταξιδέψουμε από εδώ και πέρα μαζί. Ελπίζω να φανώ αντάξιος συνοδός μιας τόσο όμορφης και γοητευτικής κοπέλας».

Η Μένη έπιασε το υπονοούμενο. Η μέρα άρχισε να γίνεται ενδιαφέρουσα.

«Σε κηδεία θα πάμε», τόνισε δίνοντας σκόπιμα αυστηρό ύφος στη φωνή της.

«Η nonά σου ήταν σχεδόν ενενήντα».

«Ναι, αλλά αυτό δεν αναιρεί το πένθος».

«Σωστά! Ζωή σε λόγου μας λοιπόν, Γεθσημανή. Να είμαστε καλά να τη θυμόμαστε», έκανε εκείνος.

«Μένη».

«Ορίστε;»

«“Μένη” με φωνάζουν όλοι. Μόνο στα χαρτιά είμαι “Γεθσημανή”».

Δεν επέτρεπε σε κανέναν να την αποκαλεί με το βαπτιστικό της όνομα –το μισούσε πραγματικά–, πολύ δε περισσότερο σε έναν τόσο ελκυστικό νεαρό.

«Μένη λοιπόν. Καλό μου ακούγεται. Καμία γυναίκα σήμερα δε θα ήθελε να την αποκαλούν “Γεθσημανή”».

«Η Μερόπη το επέλεξε. Οι γονείς μου από την αοχή “Μένη” με φώναξαν. Κι όταν πήγα στο σχολείο... Να ήσουν από μια μεριά να έβλεπες τι γινόταν κάθε φορά που οι δάσκαλοι διάβαζαν τον κατάλογο. Τα παιδιά γελούσαν, εγώ θύμωνα! Με τη νονά μου θύμωνα. Αλλά εκείνη την εποχή τής είχα μεγάλη αδυναμία για να της κρατήσω κακία. Τη συγχώρεσα... για το όνομα εννοώ. Είχα πολλούς λόγους να το κάνω».

«Ξέρω. Καταλαβαίνω τι λες».

Έδειχνε να γνωρίζει αρκετά για την ίδια. Εκείνη, πάλι, όχι. Δεν ήταν όμως η κατάλληλη στιγμή να μπει σε προσωπικές ερωτήσεις, όσο κι αν την έτρωγε η περιέργεια. Μόλις τον είχε γνωρίσει. Ήταν ο τύπος του άντρα που την εντυπωσίαζε πάντα: μεσογειακά χρώματα, αθλητικό κορμί, ξεστό βλέμμα, ο αρχαυτικός Έλληνας. Εικόνα εντελώς αντίθετη από εκείνη του Πάτρικ. Ο Πάτρικ ήταν ανοιχτόχρωμος, με εκνευριστικά ευγενικούς τρόπους και ύφος πάντα συγκρατημένο.

Α, στην ευχή! Πώς μπήκε ξαφνικά στη μέση ο Πάτρικ;

Έψαξε στην τσάντα της το κινητό τηλέφωνο. Ήταν πλέον συντονισμένο με το ελληνικό δίκτυο τηλεφωνίας. Κοίταξε

για αναπάντητες κλήσεις. Η μοναδική που βρήκε προερχόταν από το πατρικό της σπίτι. Ο Πάρτικ εξαφανισμένος. Το τελευταίο διάστημα η εξοργιστική προσήλωση στη διδακτορική διατριβή του τον κρατούσε για μέρες μακριά της. Το διδακτορικό πάνω από εκείνη, και η δουλειά του πάνω από εκείνη, και ο σκύλος του ο Ρας, και οι φίλοι του, και το γκολφ... Όλα πάνω από εκείνη. Δεν τον είχε ειδοποιήσει για το απρόσμενο ταξίδι. Ας την έψαχνε! Θα την έψαχνε; Κοντός ψαλμός, αλληλουία. Αναστέναξε και πέταξε το τηλέφωνο μέσα στην τσάντα της. Η άλλοτε πολλά υποσχόμενη ερωτική σχέση τους έπνεε τα λούσθια και εκείνη έπρεπε να το αντιμετωπίσει αυτό ως δεδομένο. Κουτί τής ήρθε τελικά η πρόσκληση του Μπούρα. Της έδινε την ευκαιρία να φύγει μακριά από τη ρουτίνα και την καθημερινότητα που την εμπόδιζαν να δει καθαρά.

Τα μεγάφωνα ανήγγειλαν κάποια άφιξη από τη Φρανκφούρτη. Ο δικηγόρος έβγαλε από την τσέπη του σακακιού του ένα χάρτη πάνω στον οποίο είχε υπογραμμίσει με κόκκινο μαρκαδόρο κάποια διαδρομή. Τον μελέτησε για λίγο και μετά τον έδωσε στον Αντώνη, λέγοντας: «Να μην τον ξεχάσω. Θα τον χρειαστείτε. Δεν είναι εύκολο να βρείτε το δρόμο χωρίς αυτόν. Το χωριό όπου θα γίνει η κηδεία δεν υπάρχει πλέον. Σίγουρα είναι εγκαταλειμμένο, ίσως και κατεστραμμένο... δεν ξέρω ακριβώς. Μου τον έδωσε η μακαρίτισσα πριν από τρία χρόνια».

«Θέλετε να πείτε ότι δε θα έρθετε μαζί μας;»

«Δε θα έρθω, αν και ήμουν διατεθειμένος να το κάνω. Η κυρία Ζήγρα ήταν από τις καλύτερες πελάτισσές μου και της είχα μεγάλη εκτίμηση. Να είναι ελαφρύ το χώμα που θα τη σκεπάσει. Αλλά ήταν ξεκάθαρη: στην κηδεία της έπρεπε να παραστείτε μόνο οι δυο σας».

«Περίεργο δεν είναι αυτό;» αναρωτήθηκε η Μένη. Όχι πως την ένοιαζε και ιδιαίτερα. Στο κάτω κάτω, η απουσία άλλων θα της έδινε την ευκαιρία να... καλλιεργήσει τη γνωριμία της με τούτον το νεαρό. Γνωριμία σε κηδεία; Όλα μες στη ζωή είναι. Και σιγά το πένθος! Ενενήντα χρόνων είχε φτάσει η νονά της. Και τέτοια ζωή που είχε την τελευταία δεκαετία, τι την ήθελε; Ζωή! Μόνο ζωή δε θα την έλεγε.

«Μια στιγμή», διέκοψε ο Αντώνης. «Είπατε ότι ήταν ξεκάθαρη. Πότε σας το ξεκαθάρισε αυτό;» Μιλούσε στο δικηγόρο αλλά κοιτούσε τη Μένη στα μάτια, προσπαθώντας να της στείλει κάποιο μήνυμα.

«Εεε... Πριν από δύο χρόνια. Ναι, τόσα είναι, πάνω κάτω. Από τότε είχε σχεδιάσει τα πάντα. Όλα όσα αφορούσαν στην κηδεία της, εννοώ. Μερικούς μήνες αργότερα όταν η Γεθσημανή... εντάξει, η Μένη, έφυγε για το Λονδίνο, τότε πρόσθεσε κάποιες νέες οδηγίες. Καταλαβαίνετε...»

«Πρόσθεσε;» απόρησε ο Αντώνης.

«Ακριβώς. Όλα όσα αφορούσαν στη μετακίνηση της βαφτισιμιάς της από το Λονδίνο όταν εκείνη θα έκλεινε τα μάτια της».

«Πώς τις πρόσθεσε δηλαδή;» ρώτησε η Μένη. Είχε καταλάβει την απορία του Αντώνη. Ήξερε πού ήθελε να οδηγήσει τη συζήτηση.

«Συγγνώμη, δεσποινίς... Μένη, δε σας καταλαβαίνω ακριβώς».

«Ρωτάει με ποιον τρόπο τις πρόσθεσε. Σας έγραψε;» προσπάθησε να τον διευκολύνει ο Αντώνης.

«Νομίζω ότι με είχε καλέσει στο σπίτι της. Η αλήθεια είναι ότι ελάχιστες φορές την επισκέφτηκα. Δυο τρεις όλες κι όλες. Ή μάλλον όχι. Είχα πάει στο σπίτι της όταν η Μένη έφυγε για το Λονδίνο, ήθελε να μου δώσει οδηγίες για...»

για άλλα θέματα οικονομικής φύσης. Σε ό,τι αφορούσε στην κηδεία της, μου είχε τηλεφωνήσει πιο παλιά. Ναι, μου τηλεφώνησε, το θυμάμαι καλά, αλλά δεν...»

«Σας τηλεφώνησε;» τον διέκοψαν με ένα στόμα ο Αντώνης και η Μένη, ανταλλάσσοντας ένα βλέμμα καχυποψίας.

«Ναι, μου τηλεφώνησε. Ποιο είναι το περιεργό;»

Η Μένη έκρυψε με τις παλάμες τα μάτια της, φέρνοντας στο μυαλό της όλα όσα είχαν γίνει το τελευταίο εικοσιτετράωρο.

Είχε εμπιστευτεί έναν άγνωστο που της τηλεφώνησε χωρίς προηγουμένως να ελέγξει την ορθότητα των γεγονότων. Το κινητό της είχε χτυπήσει το πρωί της προηγούμενης μέρας, ακριβώς την ώρα που έφτανε στο πανεπιστήμιο. Κοίταξε την οθόνη του πιστεύοντας ότι θα ήταν ο Πάτρικ. Είχε να τον δει πάνω από πέντε μέρες και ήταν αποφασισμένη να τον πικάρει αγνοώντας την κλήση του. Το άγνωστο νούμερο της έδινε μόνο την πληροφορία ότι η κλήση προερχόταν από την Ελλάδα. Το όνομα του δικηγόρου το άκουγε για πρώτη φορά. Εκείνος την πληροφόρησε ότι η νονά της, η Μερόπη Ζήγρα, είχε πεθάνει δυο ώρες νωρίτερα. Δυσάρεστο νέο, αλλά αναμενόμενο. Η νονά της έφευγε πλήρης ημερών έπειτα από πολυήμερη παραμονή σε νοσοκομείο. Η κοπέλα ήταν ενημερωμένη για την κατάστασή της. Εκείνο που την ξάφνιασε ήταν η επιμονή του να παραστεί η ίδια στην κηδεία. Δε συμπαθούσε τις κηδείες και ήταν θυμωμένη με τη Μερόπη. Δεν την έβλεπε ζωντανή εδώ και δέκα χρόνια, γιατί να τη δει πεθαμένη; Στο κάτω κάτω, θα μπορούσε να γίνει η κηδεία και χωρίς τη δική της παρουσία. Τι στην ευχή... Στην Αγγλία βρισκόταν, όσο εύκολα κι αν είναι τα ταξίδια με το αεροπλάνο, χρειάζονται κάποια προετοιμασία, κάποιο σχεδιασμό. Προσπάθησε να

χρησιμοποιήσει τα μαθήματα σαν πρόφαση, αλλά ο δικηγόρος την πρόλαβε λέγοντάς της ότι έχει κλείσει εισιτήριο στο όνομά της για το επόμενο πρωί. Η νονά της δεν είχε άλλους δικούς της ανθρώπους, είπε, και είχε δώσει εντολή να είναι παρούσα η κοπέλα στην τελετή. Ήθελε την κηδεία της σε πολύ κλειστό κύκλο· δυο άτομα όλα κι όλα. Αυτό δεν της είχε φανεί λογικό, αλλά δεν κάθισε να το εξετάσει λεπτομερώς. Η Μερόπη Ζήγρα, βέβαια, δεν ήταν για τη Μένη μια απλή νονά. Όποιες κι αν ήταν οι σχέσεις τους τα τελευταία χρόνια, της χρωστούσε πολλά. Και αφού η επιθυμία της ήταν να πάει στην κηδεία, τότε έπρεπε να πάει. Ήταν το λιγότερο που μπορούσε να κάνει για εκείνη. Ακολούθησε τις οδηγίες του άγνωστου δικηγόρου και έτσι, είκοσι τέσσερις ώρες αργότερα, βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη.

«Δηλαδή, λέτε ότι πριν από δύο χρόνια σάς τηλεφώνησε η ίδια η κυρία Ζήγρα;» Ο Αντώνης την έβγαλε από τις σκέψεις της. Πρώτη φορά τον έβλεπε κι εκείνον. Δεν είχε καταλάβει ποιος ακριβώς ήταν και από πού ερχόταν. Αυτός τουλάχιστον, σε αντίθεση με το δικηγόρο, έδειχνε να γνωρίζει καλά τη νονά της.

«Ναι, βέβαια. Αυτό ακριβώς λέω». Η απορία ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του δικηγόρου. Η Μένη πήρε το λόγο.

«Κύριε Μπούρα, η νονά μου δε μιλούσε τα τελευταία χρόνια».

Έψαξε το βλέμμα του Αντώνη. Εκείνος κούνησε το κεφάλι του δείχνοντας να συμφωνεί με τα λόγια της.

«Έχετε δίκιο. Η μακαρίτισσα δε μιλούσε πολύ», απάντησε ο δικηγόρος.

«Δεν καταλάβατε. Η μακαρίτισσα δε μιλούσε με κανέναν, καθόλου, τα τελευταία δέκα χρόνια. Δεν έβγαινε ποτέ από

το σπίτι, ούτε δεχόταν επισκέψεις, ούτε καν εμένα τον ίδιο. Φαντάζομαι ούτε και τη Μένη», εξήγησε ο Αντώνης.

«Έτσι είναι, έχω να τη δω από τότε που τελείωσα το δημοτικό. Πριν από δέκα χρόνια αποφάσισε να με βγάλει από τη ζωή της οριστικά. Τη μια μέρα γινόταν θυσία για μένα και την άλλη δεν ήθελε ούτε να με δει», συμφώνησε η κοπέλα.

Ο δικηγόρος έδειχνε εμβρόντητος. «Μιλάτε σοβαρά τώρα;»

Η σιωπή τους του έδωσε την απάντηση.

Η Μένη ζήτησε συγγνώμη και κατευθύνθηκε προς το διάδρομο.

Πού είχε μπλέξει; Ο δικηγόρος περιέγραφε μια άλλη Μερόπη. Ευτυχώς υπήρχε ο Αντώνης να επιβεβαιώνει όσα εκείνη έλεγε. Έβγαλε από την τσάντα της το κινητό τηλέφωνο και κάλεσε τους γονείς της στη Μυτιλήνη. Απάντησε η μητέρα της. Η Μένη τη ρώτησε αν είχε επικοινωνήσει με το περιβάλλον της νονάς.

«Μίλησα με την κυρία Αργυρώ χθες, μόλις μου ανακοίνωσες τα δυσάρεστα». Η Αργυρώ ήταν η οικονόμος του σπιτιού της Μερόπης Ζήγρα.

«Και;»

«Απορούσε και εκείνη με την επιθυμία της Μερόπης να θαφτεί σε εκείνο το άγνωστο χωριό. Επιπλέον, μου εξέφρασε τα παράπονά της που δε θα ήταν παρούσα στην κηδεία. Την καταλαβαίνω. Εντάξει, εγώ να μην πάω, αλλά να μην πάει και η Αργυρώ; Έζησαν μαζί τόσα χρόνια. Η νονά σου όμως είχε αφήσει τις εντολές της σε κάποιο δικηγόρο, να δεις πώς τον είπε... Πρέπει να είναι εκείνος που σε ειδοποίησε. Ήθελε παρόντες στην κηδεία της μόνο εσένα και τον Αντώνη».

«Ποιος είναι αυτός ο Αντώνης, μαμά; Εσύ τον γνωρίζεις;»

«Τον Αντώνη; Ναι, βέβαια τον γνωρίζω. Είχα συναντήσει την οικογένειά του στο σπίτι της Μερόπης πολύ παλιά. Ήσουν μικρή τότε. Δεν πρέπει να θυμάσαι. Κάποτε μας είχε καλέσει η μακαρίτισσα να κάνουμε Πάσχα όλοι μαζί. Ζούσε τότε ο άντρας της. Μας φιλοξένησε τόσο εμάς όσο και την οικογένεια Πάσχου για τρεις μέρες. Τους είδα και κάποιες άλλες φορές. Συμπαθητικοί άνθρωποι έδειχναν. Τι να σου πω όμως... Δε θυμάμαι, δεν είχα καταλάβει αν υπήρχε κάποια συγγένεια μεταξύ τους ή αν ήταν απλώς φίλοι. Πέρασαν και τόσα χρόνια... Μπορεί να ήταν συγγενείς του συχωρεμένου του νονού σου. Πάντως, ήταν πολύ δεμένη μαζί τους. Για τον Αντώνη μιλούσε συχνά, κάθε φορά που την έβλεπα, παλιά, όταν ήταν καλά δηλαδή. Μου έδειχνε φωτογραφίες του, με ενημέρωνε για τις σπουδές του. Τον καμάρωνε... ναι, τον καμάρωνε! Σίγουρα του είχε αδυναμία. Και για να τον θέλει στην κηδεία της...»

«Άρα, καλά μας τα είπε ο δικηγόρος».

«Μια χαρά σάς τα είπε. Μου το επιβεβαίωσε η Αργυρώ. Γεροντίστικες παραξενιές, κορίτσι μου. Μην τις συνειρίζεσαι. Δεν ήταν καλά η γυναίκα, το ξέρεις. Και ψυχραιμία. Η νονά σου, αν δεν πέθαινε τώρα, θα πέθαινε έπειτα από λίγο καιρό. Θάνατος είναι, δε λέω, αλλά δε χρειάζονται στενοχώριες. Μακάρι να ζήσουμε τα χρόνια της. Έπρεπε να είσαι στην κηδεία της και θα είσαι. Μην ξεχνάς πόσα έκανε εκείνη για σένα. Και... μη στέκεσαι στα τελευταία χρόνια... Να τη θυμάσαι όπως ήταν παλιά. Σε λάτρευε! Λυπάμαι μόνο που δε θα είμαι μαζί σου. Είσαι άμαθη από τέτοια, καρδούλα μου, αλλά όλα μέσα στη ζωή είναι. Αχ, τι να πω... Να ανάψεις και ένα κεράκι εκ μέρους μου, μην το ξεχάσεις!»

Ελληνίδα μαμά: πληροφορημένη για τα πάντα και υπερπροστατευτική. Η Μένη έκλεισε το τηλέφωνο και επέστρεψε στο τραπέζι. Άκουσε το δικηγόρο να απορροεί.

«Δηλαδή, κύριε Πάσχο, για να καταλάβω, μου λέτε ότι μπορούσε να μιλήσει, αλλά δεν ήθελε;»

«Έτσι είπαν οι γιατροί. Ότι το θέμα ήταν ξεκάθαρα ψυχολογικό. Ήταν καταθλιπτική», εξήγησε ο Αντώνης.

Η Μένη κούνησε με αποδοκιμασία το κεφάλι της. Παράξενη ήταν η νοιά της όχι καταθλιπτική. Αυτό πίστευε η ίδια. Και να που δεν είχε κάνει λάθος τελικά. Με το δικηγόρο επικοινωνούσε. Καταθλιπτική; Τι θα πει καταθλιπτική; Δέκα χρόνια κατάθλιψη;

Ο δικηγόρος, ωστόσο, έδειξε ικανοποιημένος με την εξήγηση.

«Ε, τότε δεν υπάρχει κανένα μυστήριο. Εμένα μάλλον δε θα μπορούσε να με αποφύγει. Με είχε εξουσιοδοτήσει για όλα τα θέματα που την αφορούσαν, ξέρετε».

Ο Αντώνης, πάλι, το χαβά του.

«Λυπάμαι που αμφισβητώ τα λόγια σας, αλλά αυτό μου φαίνεται πολύ περίεργο. Δέκα χρόνια είχε να απευθύνει έστω και μία λέξη στην Αργυρώ που έμενε μαζί της, μέσα στο ίδιο σπίτι».

«Εγώ, πάντως, δεν είδα ποτέ καμιά Αργυρώ εκεί, αν και γνώριζα την ύπαρξή της. Μόλις χθες της μίλησα τηλεφωνικά».

«Ελάτε τώρα... Δεν είναι δυνατόν να μην είδατε την Αργυρώ στο σπίτι της Μερόπης. Πώς μπορεί να έγινε αυτό; Την έδιωχνε όταν σας περιέμενε; Τέλος πάντων. Ας μη σταθούμε εκεί. Εξάλλου, δεν είναι το μόνο παράξενο στην υπόθεση».

«Τι άλλο δηλαδή σας προβληματίζει, κύριε Πάσχο;»

«Η κυρία Ζήγρα καταγόταν από την Πελοπόννησο. Εδώ και τριάντα χρόνια, από τη στιγμή που επέστρεψαν από την Αμερική με το μακαρίτη τον άντρα της, έμεινε μόνιμα στη Θεσσαλονίκη. Γιατί να θέλει να θαφτεί σε ένα άγνωστο και ερημωμένο χωριό της δυτικής Μακεδονίας; Δεν είναι περίεργο αυτό;»

Γιατί τα είχε χαμένα, θέλησε να παρέμβει η Μένη, αλλά τελικά δεν άνοιξε το στόμα της από σεβασμό. Κοίταξε κατάματα το δικηγόρο, περιμένοντας την απάντησή του. Έλπιζε ότι θα είχε μια λογική εξήγηση, ότι θα έλυνε τις απορίες τους. Εκείνος ήπια μια τελευταία γουλιά από τον καφέ του και έκανε νόημα στο σερβιτόρο.

«Αν εσείς δεν το ξέρετε αυτό, τότε λυπάμαι, αλλά εγώ δεν μπορώ να σας δώσω απάντηση. Γιατί απλώς δε γνωρίζω τίποτα. Εντολές εκτελώ. Εγώ είχα επικοινωνία μαζί της. Σπάνια ίσως, όποτε ήταν απαραίτητη εννοώ, αλλά είχα. Πρώτη φορά ακούω αυτά που μου λέτε. Εμένα μια χαρά μου φαινόταν η γυναίκα. Είχε τις παραξενιές της, δε λέω –ποια ηλικιωμένη δεν τις έχει–, αλλά τίποτα περισσότερο. Ήρθα να σας υποδεχτώ όπως μου όρισε εκείνη. Προηγουμένως κανόνισα με κάποιο γραφείο τελετών να μεταφερθεί η σορός της στο μέρος όπου εκείνη είχε επιλέξει. Εσείς πρέπει να είστε εκεί στις πέντε το απόγευμα. Το μόνο που προλαβαίνετε να κάνετε είναι μια μικρή στάση στο σπίτι. Ίσα για να ετοιμαστείτε, να τσιμπήσετε κάτι... Μετά την τελετή θα επιστρέψετε εδώ και θα μιλήσουμε για τα περαιτέρω».

«Τα οποία είναι;» ρώτησε η Μένη. Πόσο έπρεπε να μείνουν στη Θεσσαλονίκη; Είχε σχεδιάσει να φύγει για τη Μυτιλήνη, ωστόσο η παρουσία του Αντώνη... Α, όλα κι όλα! Ποιος ήταν αυτός ο Αντώνης για να της αλλάξει το πρό-

γραμμά; Ένα άτομο που θα μπορούσε να κάνει πιο ενδιαφέρουσες ετούτες τις στιγμές. Τίποτα περισσότερο.

«Έχουμε καιρό για αυτά, δεσποινίς Μένη. Καταλαβαίνω την απορία σας όμως τώρα προέχουν άλλα». Ο δικηγόρος δεν έδωσε επαρκή απάντηση.

Ο Αντώνης δεν έδειχνε καμιά διάθεση πλέον να ακολουθήσει τις οδηγίες του. Απλώθηκε στην καρέκλα, ανάβοντας τσιγάρο. Η Μένη τον ρώτησε αν είχε μιλήσει με κάποιον άλλο για την κηδεία.

Εκείνος της απάντησε ότι ο δικηγόρος τον ειδοποίησε, και αυτός κανόνισε το ταξίδι του, ζητώντας του να πάρει μια ολιγοήμερη άδεια από τη δουλειά του, αφού η παρουσία του στη Θεσσαλονίκη θα ήταν απαραίτητη για τις επόμενες τουλάχιστον τρεις ημέρες. «Ούτε για μια στιγμή δεν το σκέφτηκα», συμπλήρωσε. «Ήθελα οπωσδήποτε να είμαι παρών στην κηδεία αυτή. Ωστόσο, τηλεφώνησα στην Αργυρώ. Ενδιαφέρθηκα να μάθω εάν χρειαζόταν τη βοήθειά μου. Εκείνη μου είπε ότι όλα τα έχει αναλάβει ο κύριος Μπούρας». Μιλούσε σαν να απευθυνόταν στον ίδιο τον εαυτό του, σαν να ήθελε να βάλει τα γεγονότα σε κάποια λογική σειρά.

Στο μεταξύ, ο δικηγόρος φάνηκε να δυσανασχετεί.

Ο θόρυβος κάποιου αεροπλάνου που προσγειωνόταν εκείνη τη στιγμή έστρεψε την προσοχή της Μένης στην πίστα του αεροδρομίου. Ούτε εκείνη είχε διάθεση για τη συνέντευξη του άχαρου ταξιδιού της. Λαχταρούσε μια πρωινή βόλτα στην παραλία της συμπρωτεύουσας. Ίσως και ένα τρίγωνο Πανοράματος, ή μια μπουγάτσα... Ή, ακόμα καλύτερα, έναν καφέ στην Αριστοτέλους με τη συντροφιά αυτού του γοητευτικού άντρα που μόλις είχε γνωρίσει. Ασυναίσθητα πέρασε το δεξί της χέρι στον αυχένα, ρίχνοντας

τα μαλλιά της στο πλάι, και σταύρωσε τα πόδια της παίρνοντας μια πιο θηλυκή στάση.

«Αν κατάλαβα καλά, έρχεσαι από την Αθήνα. Εκεί μένεις;» ρώτησε τον Αντώνη, σκύβοντας προς το μέρος του. Ο ίδιος της είχε επιβάλει τον ενικό.

«Ναι, Μένη μου, στην Αθήνα μένω. Εκεί μεγάλωσα. Έφτασα εδώ πριν από μία ώρα. Είχα, βέβαια, ξανάρθει πριν από δεκαπέντε μέρες, όταν έμαθα ότι η Μερόπη μπήκε στο νοσοκομείο. Αλλά πάλι δε θέλησε να μου μιλήσει. Ούτε τα μάτια της δεν άνοιξε να με δει. Με αναγνώρισε όμως. Μου έσφιξε το χέρι και... έδειξε να τα καταλαβαίνει όλα όσα της είπα. Δε γνώριζα ότι είχε αφήσει τέτοιου είδους εντολές, και όλα αυτά μου φαίνονται περιέργα. Πολύ περίεργα! Ήξερα ότι δεν υπάρχουν κοντινοί συγγενείς και το βάρος θα έπεφτε σ' εμάς, αλλά δε φαντάστηκα ότι θα έπρεπε να είμαστε μόνο εμείς παρόντες στην τελετή. Είδα κι έπαθα να παρηγορήσω την Αργυρώ. Δεν μπορεί να το χωνέψει η γυναίκα ότι δε θα είναι μαζί της να την ξεπροβδίσει. Και στο κάτω κάτω, αναρωτιέμαι, εμείς γιατί να δεχτούμε να γίνει η κηδεία της σε ένα άγνωστο μέρος; Και γιατί με την παρουσία μόνο δύο ατόμων; Θα το καταλάβαινε, λέτε, αν τη θάβαμε εδώ, ή αν θα ήταν κι άλλοι παρόντες;» Ο Αντώνης ήταν σε άλλο μήκος κύματος. Η Μένη προσπάθησε να κρύψει την απογοήτευσή της.

«Είναι αργά για τέτοιες σκέψεις, κύριε Πάσχο», παρενέβη ο δικηγόρος. «Όλα έχουν κανονιστεί. Και σας τονίζω ότι, ακόμα και στο νοσοκομείο όπου με κάλεσε για κάποιες υπογραφές, η τελευταία φράση της ήταν να μου υπενθυμίσει την υπόσχεσή μου».

«Η τελευταία φράση της; Ας είναι. Αν αυτή ήταν η επιθυμία της, τότε εγώ πρώτος οφείλω να τη σεβαστώ. Θα είχε

το λόγο της, φαντάζομαι. Τον οποίο βέβαια θα ήθελα πολύ να μάθω». Ο Αντώνης έδειξε να συμβιβάζεται.

Η Μένη δεν έβλεπε πλέον το σκοπό μιας τέτοιας συζήτησης. «Δεν έχει κανένα νόημα να τα ψάχνουμε αυτά τώρα. Όπως είπες, θα είχε το λόγο της. Καλύτερα να πάμε στο σπίτι, να ετοιμαστούμε και να τελειώνουμε μια ώρα αρχύτερα», αναστέναξε και σηκώθηκε πρώτη από το τραπέζι.

Βοστώνη, 1950. Η Μερόπη φτάνει
στην άλλη άκρη του κόσμου, αποφασισμένη να μη μιλήσει
ποτέ και σε κανέναν για το παρελθόν της.

Ο έρωτας, στο πρόσωπο του Μέμου,
χτυπά την πόρτα της αλλά εκείνη αρνείται για χρόνια
να τον δεχτεί. Τυλιγμένη σε ένα πέπλο μυστηρίου
και χωρίς κανένα ενδιαφέρον για τη ζωή επιδίδεται
στην κατασκευή κοσμημάτων και φτάνει
στο απόγειο της επαγγελματικής επιτυχίας,
αποκτώντας φήμη και πλούτη.

Τριάντα χρόνια αργότερα επιστρέφει στην Ελλάδα
για να συναντήσει δυο παιδιά, τον Αντώνη και τη Μένη,
και να εξοφλήσει ένα παλιό χρέος. Ωστόσο, το δάκρυ του κρίνου
παραμένει ανεξίτηλο να της θυμίζει τη μέρα που ο ήλιος χάθηκε
για πάντα από τη ζωή της. Ο θάνατός της θα φέρει τον Αντώνη
και τη Μένη αντιμέτωπους με ένα συγκλονιστικό αίνιγμα.

*Μέσα από την πένα της Γιώτας Φώτων έρχεται στο φως
η τρικυμιώδης ζωή μιας γυναίκας που σημαδεύτηκε
από ένα τραγικό παιχνίδι της μοίρας
και αγωνίστηκε για να συμφιλιωθεί
με τα δικά της λάθη και τα λάθη των άλλων.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ISBN 978-960-453-717-4

9 789604 537174

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 08218